

(Zeneműnyomda, a Magyar Rádió kartontára, Budapesti Rádiótechnikai Gyár, Hanglemezyártó Vállalat), gyakorlati bemutatók tették változatossá a továbbképzési programot.

A szekció figyelemmel kíséri a kottatárakban és a zenével kapcsolatos egyéb gyűjteményekben dolgozók munkáját is. Az 1973 márciusában Miskolcon tartott vándorgyűlés egyik témája a zeneoktatási intézményekben működő könyvtárak tevékenységének vizsgálata volt. (A Könyvtáros tavaly májusban beszámolt a találkozóról, sőt az ott elhangzott előadásokkal lényegileg megegyező cikkeket is közölt a júniusi és a szeptemberi lapszámban. Itt most elég arra utalni, hogy a vándorgyűlés sikeres volt, hasznos munkát végzett.)

A zeneiskolákban dolgozók részére a vándorgyűlésen hangoztatott igényeik alapján a szekció ez év júniusában egyhetes továbbképző tanfolyamot tervez Gyulán.

A szekció tevékenységének eredménylistáját kottakiállítások, zenei ismeretterjesztő előadások gazdagították. Folytatták a „Zeneszerző és közönség”-sorozat találkozói. Kurrens szolgáltatásként megvalósította, hogy az új magyar zeneművek hangfelvételeit hangszalagon, még mielőtt azok hanglemezen megvásárolhatók lennének, központilag lemásolják és

díjmentesen szétküldik a szekció tagjainak.

A szekció munkáját az országhatáron kívül is ismerik és megbecsülik. A Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetségének, az AIBM-nek 1973-ban, Londonban tartott konferenciáján nagy elismeréssel fogadták a külföldi küldöttek *Mona Ilonának* a már említett régi magyar kottakiadással foglalkozó angol nyelvű összefoglalását. Ugyanott *dr. Pethes Ivánt*, a szekció volt elnökét, az AIBM osztályozási bizottságának vezetőjét megválasztották az AIBM egyik új alelnökének.

Nem lenne teljes a szekcióról adott kép a megoldatlan feladatok említése nélkül. A könyv- és hanglemez-alapjegyzékek összeállításában elmaradás mutatkozik. Egy lépéssel sem sikerült előrehaladni a kották és hanglemezek központi katalógusának megteremtésében.

A szekció ideai tervei között szerepel a kiadványtervek egy részének megvalósítása. A szekció közreműködik a hazai kottakiadványok nyomtatott katalóguscéduláinak elkészítésében is. Az év harmadik negyedében pedig az MKE Pécsért tartandó vándorgyűléséhez csatlakozva a szekció egész tagsága megvitatta a szűkebb körű szakma legidőszerűbb kérdéseit.

G y i m e s F e r e n c

A Komárom megyei Könyvtáros

Amikor 1965-ben, a megyei híradók „apályakor” megszűnt a Komárom megyei Könyvtáros, a Pest megyei Könyvtárosban sajnálkozással emlékeztem meg róla. Természetesen nemcsak egy jól szerkesztett testvérlap eltűnését fájlaltam, hanem egy helytelen szemlélet felülkerekedését is, amely száműzte a megyei könyvtárakból a módszertani irányítás e hatásos eszközét. Szerencsére ez a téves szemlélet csak néhány évig tartott. 1972-re, amikor a híradók szerkesztőinek első értekezletét Leányfalura összehívták (Könyvtáros, 1972/8.), már a legtöbb megyében megindították, illetve újra megindították a könyvtári tájékoztató orgániumot. A híradók profilja, megjelenési formája különböző, de fő céljuk azonos: segíteni a megyék könyvtárügyét, a művelődéspolitikai célkitűzések megvalósítását.

A megyei híradók között *határozott szerkesztési elveivel, rendszeres megjelenésével, változatos, színes formájával* különös figyelmet érdemel a Komárom me-

gyei Könyvtáros, amelyet 1967-ben indítottak újra útjára. A híradót 1972-től a megyei könyvtár szervezési és módszertani csoportja szerkeszti. Évente három, xerox-rotta eljárással sokszorosított szám jelenik meg, A/4-es nagyságban, általában 4 ív terjedelemben, 430 példányban. Kiadó a Komárom megyei könyvtárközi bizottság. Más híradók borítólapján is találkozhatunk ennek a bizottságnak a nevével, de olyan már kevés van, amely — miként ez a lap tartalmából is kiténik — ennyire igyekszik megvalósítani a *könyvtárhálózatok együttműködését*. Bár milyen témáról van is szó, foglalkoznak vele tanácsai, szakszervezeti, sőt iskolai könyvtári szempontból is. A Komárom megye könyvtárai és a IV. ötéves terv c. cikk után például a szakszervezeti könyvtárak fejlesztési terveiről kapunk tájékoztatást. A tanácsai könyvtárak évi statisztikája mellett ott találjuk a szakszervezeti könyvtárak adatait — sőt a településekenkénti együttes adatokat is —, de ugyanebben a számban, a megyei tanács

művelődésügyi osztályának közlése alapján az iskolai könyvtárak részletes statisztikai kimutatását is közli a híradó.

A tanácsi hálózati kereteken túlkintő informálásban mindenekelőtt a szakszervezeti hálózat és főleg ennek központja vesz részt: Őt számot figyelembe véve a 61 névalírási cikkből 14-et szakszervezeti könyvtárosok írtak.

A lap a művelődéspolitikai kitekintés látókörébe vonja a hálózaton kívüli könyvtárak mellett a művelődési intézmények, sőt a könyvkereskedelem tevékenységét is. Ismerteti például a megye egyházi könyvtárait; bemutatja a megye „kiváló” címmel kitüntetett könyvtárait, művelődési házait, sőt ötletes megoldással — a Népművelés c. folyóirat fotómásolatának felhasználásával — az ország valamennyi e címmel kitüntetett intézményének nevét is közli. A könyvtárak és a könyvkereskedelem kapcsolataival, a könyvadás megyei helyzetével két cikk is foglalkozik.

Nagy erőssége a híradónak *információ-gazdagsága*: nemcsak a nagyjelentőségű eseményekről, évfordulókról ad hírt, hanem olyan lényegtelennek tűnő, sokszor azonban nélkülözhetetlen adatokat is közöl, mint a megye népessége, természetvédelmi területei vagy a postai irányítószámok. A fenntartó szervek tájékoztatására és orientálására gyakran olyan témákkal jelentkezik, melyek érdeklik a tanácsokat, az üzemek vezetőit (ilyen pl. a Fenntartók nyilatkozatnak c. sorozat, vagy a hálózatfejlesztéssel foglalkozó írások). A lapot megtalálhatjuk a községi vezetők írószatán, ismerik és hivatkoznak cikkeire.

A módszertani irányítást számos és különböző fajtájú írással szolgálja a híradó. A könyvtári munka részterületeinek tapasztalatait, a könyvtárosok munkamódszereit ismertető, az olvasómozgalmak, akciók szervezését segítő cikkeket a Műhely c. rovat tartalmazza. Ez tölti ki a terjedelem 35%-át. Néhány példa e rovat tematikai gazdagságára: Német nyelvű könyvek a községi könyvtárakban (11. sz.), Az olvasók lemorzsolódásának okairól (17. sz.), Új kölcsönzési módszer Tatán (17. sz.) stb. A példák és a fel nem soroltak is többnyire olvasószolgálati vonatkozásúak.

Az olvasószolgálat a könyvtár legfontosabb munkaterülete, de az állománygyarapítás, a feldolgozás, a katalógus-szerkesztés, vagy a szűkebb értelemben vett módszertani munka, a szakmai tanácsadás, az ellenőrzés szintén nélkülözhetetlen része a könyvtári tevékenységnek. Kár, hogy ilyenekből kevés van

a híradóban. Az volna az ideális, ha a hálózati központok valamennyi fontos feladatáról cikket jelentetnének meg a híradóban, s ez a tevékenység a munkatervükben is szerepelne.

Rendszeresen közöl a híradó helytörténeti cikkeket, elsősorban könyvtár-nyomda-irodalomtörténeti írásokat, s a könyvtár eseményei mellett megtaláljuk benne a munkatársak személyi vonatkozású híreit is.

De ezzel már elértünk a szűkebben vett szerkesztési problémákhoz. Csak néhány szám felületes átnézése is elég ahhoz, hogy megállapíthassuk: a híradó jó munka, de *eleven könyvtári élet terméke* is. Ilyen széles körű, színes tájékoztatás ugyanis csak ott alakulhat ki, ahol — mint Komárom megyében — a könyvtárakban eseménydús tevékenység folyik, s ahol a híradó *kollektív munka eredménye*, ahol a szerkesztőnek jók a kapcsolatai a munkatársakkal, a közművelődés irányítóival. Azt hiszem, ezért jó a Komárom megyei Könyvtáros. A cikkek írásából a szervezési és módszertani csoport tagjai is kiveszik részüket. (A csoport tagjai a teljes anyag 30%-át írták.)

Mint már utaltunk rá, a szerkesztő szívesen sorolja a cikkeket állandó rovatokba. Az említett Műhely mellett az Örökségünk, a Magunk között és a Krónika c. rovatokat találjuk meg minden számban. Az ide felvett írások képezik az anyag 80—90%-át. A rovatok nyilvánvalóan a témaarányok megtartásához nyújtanak segítséget. Számításom szerint az évi 3 szám anyagából egy kis takarékoskodással könnyen kijöhetne a 4. is. A sűrűbb megjelenés frissességét, az eddigieknél szorosabb kapcsolatot eredményezne az olvasókkal, s ez nem megvetendő szempont. Az oldalak megformálásában jól érvényesülnek a xeroxtechnika előnyei. Számos másolat, grafika színesíti, s a különféle betűtípusok alkalmazása változatosá teszi a kiadványt. A szedő-írógép szépen rajzolt betűivel azonban szívesen találkozoznánk gyakrabban.

Azt hiszem, ma már felesleges, hogy indokoljuk a híradók megjelenésének szükségességét. Annak viszont, aki erről még nincs meggyőződve, valamint minden híradó szerkesztőjének figyelmébe ajánlom, hogy a Komárom megyei Könyvtáros eredményesen segít leküzdeni a közművelődési könyvtárügy nehézségeit, s kutatva és szem előtt tartva a felhasználók igényeit, nyilvánosságot teremt a hálózati központok szolgáltatásainak, eredményeiknek-gondjaiknak megismertetésére.

Pál Ernő